

EK schválila strategický plán spoločnej agropolitiky

Po vyše ročnej intenzívnej príprave a rokovaníach s domácim agrosektorom a zástupcami EÚ Európska komisia (EK) schválila finálnu podobu slovenského Strategického plánu Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) na roky 2023 až 2027.

Informovalo o tom Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MPRV) SR. Rozhodnutím EK vstúpi od 1. januára 2023 do platnosti strategický plán, podľa ktorého sa bude pôdohospodárom prerozdeľovať 3,38 miliardy eur z eurofondov a 866,8 milióna eur zo štátneho rozpočtu. "Na strategickom pláne tvrdo pracovali kolegovia z ministerstva a zástupcovia poľnohospodárskej a potravinárskej samosprávy uplynulý takmer rok a pol, za čo sa im chcem v mene celého agrozortu poďakovať. Ide totiž o najzásadnejší dokument, na základe ktorého budú poľnohospodári, lesohospodári, potravinári či miestne akčné skupiny čerpať európske zdroje a zdroje štátneho rozpočtu v objeme viac ako 4 miliardy eur. Keď k tomu prirátame 1,25 miliardy eur vo forme úverov pre potravinárov, ktoré môže vygenerovať 250-miliónová štátna záruka, ide v agrozorte o objem financií, ktorý v histórii nemá obdobu. Som presvedčený, že ak sa nám podarí tieto prostriedky efektívne investovať, dokážeme postaviť náš vidiek na nohy," uviedol agrominister Samuel Vlčan (nom. OĽANO).

Cieľom strategického plánu Slovenska je podľa MPRV zvýšiť konkurencieschopnosť a odolnosť poľnohospodárskeho sektora za súčasnej ochrany prírodných zdrojov. Plán zavádza hornú hranicu priamych platieb na základe veľkosti farmy a redistribučnú podporu pre malé a stredné podniky. Dodatočná ročná podpora vo výške 370 miliónov eur pomôže slovenským farmárom v oblastiach s prírodnými obmedzeniami, keďže do tejto kategórie patrí 61 % slovenskej poľnohospodárskej pôdy. S pomocou podpory SPP sa slovenský plán podľa agrozortu usiluje o to, aby do roku 2030 bolo 20 % poľnohospodárskej pôdy na Slovensku obhospodarovanej ekologicky. Okrem toho takmer 64 % dobytčích jednotiek bude profitovať z fondov EÚ na zníženie používania antibiotík a podpory dobrých životných podmienok zvierat.

Rozvoj vidieka je tiež veľkou súčasťou strategického plánu Slovenska, keďže podporí vytvorenie 1500 pracovných miest a 430 vidieckych podnikov. Napokon viac ako 10.000 osôb bude mať prístup k poradenstvu a odbornej príprave, najmä pokiaľ ide o digitalizáciu a udržateľné poľnohospodárstvo. Národný strategický plán schválila vláda SR na rokovaní 10. februára 2022, počas prípravy boli návrhy konzultované so zástupcami stavovských organizácií a EK. Oficiálne rokovania Slovenska s EK sa začali 1. júna 2022, za necelý polrok sa podarilo vyriešiť 315 pripomienok, z toho 27 kľúčových.

Stanovisko SPPK k schválnému dokumentu

Na hodnotenie schváleného dokumentu si treba ešte počkať, na poľnohospodárov však opäť budú kladené vyššie nároky a rovnako tak aj na Pôdohospodársku platobnú agentúru, ktorá bude podpory administrovať. Veľa otáznikov vzbudzujú najmä tzv. ekoschémy a schopnosť, resp. motivácia poľnohospodárov do nich vstúpiť. Existuje pomerne veľké riziko, že časť tejto intervencie nebude vyčerpaná a finančné prostriedky prepadnú.

Pozitívne môžeme hodnotiť objem finančných prostriedkov alokovaných pre Slovensko a tiež napríklad plánované využitie tzv. finančných nástrojov, ktoré by mohlo zjednodušiť, stransparentniť a zrýchliť proces poskytovania projektových (investičných) podpôr. Aj keď s tou výškou finančných prostriedkov to tiež nie je také jednoduché – poľnohospodárom v dôsledku globálnej krízy a ruskej agresie veľmi výrazne vzrástli náklady (ceny vstupov) a inflácia sa šplhá do výšok, ktoré sme dávno nezažili. Zdroje alokované v Strategickom pláne SPP totiž infláciu nezohľadňujú a finančných prostriedkov tak vlastne bude každým rokom ubúdať. Rovnako tak to bolo aj doteraz, ale pri nízkej inflácii to nebolo také citelné.

Materiál ešte musíme dôkladne analyzovať a posúdiť reálne možnosti. Zatiaľ určite vieme, a komunikovali sme už o tom aj s ministerstvom, že budeme ihneď pri prvej možnej príležitosti (pravdepodobne prvý polrok 2023) žiadať modifikáciu tzv. kondicionalít.